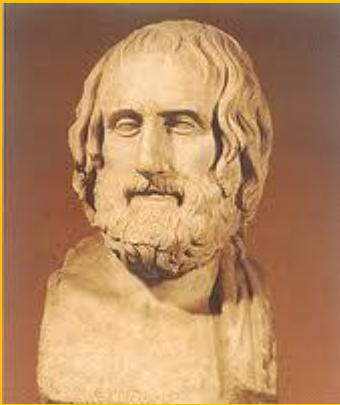

✓ 2003-04 «*Ίων*» του Ευριπίδη.

Το έργο παίχτηκε στο θεατρικό χώρο του σχολείου, στα πλαίσια του προγράμματος Ισότητας των φύλων με τίτλο «**Ισότητα των φύλων-Αλήθειες και ψέματα** ».

Ίων Ευριπίδη -Υπόθεση

Τραγωδία του Ευριπίδη διδάχτηκε στην Αθήνα λίγο μετά τη σύναψη της "Νικειού ειρήνης" (421 π.Χ.), πιθανότητα μάλιστα μεταξύ 419-418 π.Χ., όπως προκύπτει από διάφορους υπαινιγμούς, που γίνονται σποραδικά μέσα στο ίδιο το δράμα, καθώς και από τη μελέτη διάφορων αρχαίων κειμένων, που αναφέρονται στον "Ίωνα".

- 1) Υπόθεση. Η Κρέουσα, η κόρη του Ερεχθέα, απέκτησε από τον Απόλλωνα γιο, τον οποίο άφησε έκθετο στην Ακρόπολη. Το βρέφος το πήρε ο Ερμής και το μετέφερε στους Δελφούς, όπου το βρήκε και το ανέθρεψε η Πυθία. Μετά απ' αυτά ο Ξούθος παντρεύτηκε την Κρέουσα, γιατί, αφού συμμάχησε με τους Αθηναίους, πήρε σαν δώρο τη βασιλεία της Αθήνας και την Κρέουσα. Το ζεύγος δεν απέκτησε δικό του παιδί, γι' αυτό κατέφυγε στους Δελφούς, όπου υπηρετούσε ως νεωκόρος ο γιος της Κρέουσας, που πρόσφερε τις υπηρεσίες του στον Απόλλωνα, χωρίς να ξέρει ότι είναι πατέρας του. Η Κρέουσα, όμως, νομίζοντας πως ο νέος είναι γιος του Ξούθου από άλλο γάμο, επιχειρεί να τον δηλητηριάσει, αλλά δεν το κατορθώνει. Τελικά αναγνωρίζει σ' αυτόν τον ίδιο το γιό της.

Η διαχρονικότητα του θεατρικού έργου
του Ευριπίδη

“Ίων”

Σtereότυπα και αντιλήψεις που απορρέουν από τους ρόλους των δύο φύλων.

1^{ον} Η εξώγαμη σύλληψη και ο βιασμός .

2^{ον} Η οικογενειακή και κοινωνική απόρριψη .

3^{ον} Η εγκατάλειψη του μωρού και ο φόβος .

Σκέψεις – προβληματισμοί.

Αυτή η ιστορία επαναλαμβάνεται και σήμερα με οδυνηρές συνέπειες .

α) Ψυχοκοινωνικά ζητήματα

Στο έργο η βλέπουμε ότι η Κρέουσα κρύβει το γεγονός από τη μητέρα της φοβούμενη και το αφήνει να πεθάνει .

Το αίσθημα της μειωμένης αξίας και η χαμηλή αυτοεκτίμηση της γυναίκας εκφράζονται συχνά με την απόρριψη της οικογένειας , του συντρόφου και της κοινωνίας γενικότερα.

Τις περισσότερες φορές οι γονείς θεωρούν ατιμωτική την εγκυμοσύνη μιας ανύπανδρης κόρης , νιώθουν ένοχοι γι' αυτή την κατάσταση , και προτού το καταλάβουν ξεσπούν στην κόρη τους με κατηγορίες , εχθρικότητα έως και σωματική κακοποίηση . Μερικές φορές , προσπαθούν να υποχρεώσουν την κόρη τους να κάνει ένα γρήγορο γάμο , κάτι που τις περισσότερες φορές καταλήγει σε μία ασταθή σχέση που αποτυγχάνει και , κατά συνέπεια σε διαζύγιο.

Επίσης πολλές νέες αποφασίζουν να υποβληθούν σε άμβλωση. Άλλες πάλι προτιμούν να δώσουν το παιδί για υιοθεσία.

β) Οικονομικο-πολιτιστικά ζητήματα

Ο βιασμός και οι συνέπειες του δημιουργεί μεγάλες ευθύνες και οικονομικο-πολιτιστικά ζητήματα .

Αναγκάζονται να προσαρμοστούν σε ένα νέο ρόλο , που περιλαμβάνει μια σειρά αποφάσεις τις οποίες πιθανώς ποτέ δεν φαντάστηκαν καθώς συναντούν μπροστά τους συνεχώς προβλήματα.

Είναι αναγκαίο επομένως να γίνονται προληπτικά προγράμματα για τους σεξουαλικούς ρόλους του κάθε φύλου , και κατεπέκταση τον σεβασμό που πρέπει να δείχνει το ένα φύλο έναντι του άλλου.

Τα τελευταία 30 χρόνια η γυναικεία και ανδρική ταυτότητα , έχουν υποστεί σημαντικές αλλαγές .

Το να καταλαβαίνει κανείς , από την εφηβική του κιόλας ηλικία την πρόσφατη ερμηνεία της γυναικείας και της ανδρικής ταυτότητας ή του να **ΕΙΣΑΙ ΓΥΝΑΙΚΑ** ή να **ΕΙΣΑΙ ΑΝΔΡΑΣ** δηλαδή , να καταλαβαίνει τη σημερινή αποδοχή του όρου ΦΥΛΟ αλλά και το τι είναι οι σεξουαλικοί ρόλοι , δίνει τα εφόδια εκείνα που θα οργανώνει τη δολοφονία του γιου του , δηλαδή του γιου της . Αλλά η απόπειρα αποκαλύπτεται και ο Ίωνας κυνηγάει την Κρέουσα ως ηθική αυτουργό.

Στην συνέχεια της περιπέτειας γίνεται η αναγνώριση μάνας και γιου << κατανοείται >> γιατί ο Ίων << δόθηκε >> στον Ξούθο ως γιος του , και τέλος η θεά Αθηνά εξηγεί στην Κρέουσα και στον Ίωνα τα συμβάντα και τα μέλλοντα : ότι από τον Ίωνα θα γεννηθούν παιδιά που θα γίνουν αρχηγοί των ολόγυρα κρατών και οι απόγονοι τους θα κατοικήσουν στο Αιγαίο και στην απέναντι ακτή της Μ. Ασίας.

Ο Ευριπίδης, ο νεώτερος από τους τρεις μεγάλους τραγικούς ποιητές της αρχαιότητας γεννήθηκε στη Σαλαμίνα το 485. Πατέρας του ήταν ο Μνήσαρχος και μητέρα του η Κλειτώ που ανήκαν σε γενιά πλούσιων κτηματιών και φρόντισαν να δώσουν στον γιό τους, μια τέλεια για την εποχή μόρφωση που ξεχωρίζει και στο έργο του. Πάντως την ευγενική του καταγωγή αλλά και άλλες πλευρές της προσωπικής του ζωής, οι κωμικοί ποιητές της εποχής και ειδικά ο Αριστοφάνης δεν άφηναν ευκαιρία να πάει χαμένη και να μη τις σατυρίσουν. Δημόσιο λειτούργημα δεν άσκησε ο Ευριπίδης, σε αυτό είναι διαφορετικός από τον Σοφοκλή. Όμως στα δράματα του ύμνησε με φλογερή αγάπη την πόλη του και σε όλο το έργο του φαίνεται το μεγάλο ενδιαφέρον για τα πολιτικά γεγονότα και τα καίρια ζητήματα που απασχολούν τους Αθηναίους. Το έργο του Ευριπίδη είναι σφραγισμένο από δύο πολύ σημαντικές περιόδους τις αρχαιότητας. Από την λαμπρή εποχή πριν τον Πελοποννησιακό Πόλεμο που η τραγωδία έχει φτάσει στην ακμή της με τον Αισχύλο και τον Σοφοκλή αλλά και την περίοδο του Πελοποννησιακού πολέμου όπου ο Ευριπίδης δημιουργεί ένα μεγάλο μέρος του έργου του, αμφισβητώντας τις καθιερωμένες αξίες. Πράγμα που τον κάνει καινοτόμο και νεωτεριστή, ιδιαίτερα αγαπητό στους νέους, αλλά άξιο για χλευασμό και κατασυκοφάντηση από τους συντηρητικούς. Ο Ευριπίδης ξεμακραίνει από τους προκατόχους του και στην μορφή και στο περιεχόμενο αλλά και στους στόχους. Ο Ευριπίδης είναι ένα ανήσυχο, αδέσμευτο πνεύμα που βρίσκεται σε μια διαρκή αναζήτηση για νέες μορφές έκφρασης, νέες μουσικές γραμμές, νέους τρόπους πραγμάτωσης της τραγωδίας. Για αυτούς τους νεωτερισμούς του, που ήταν δυσκολοχώνευτοι στους γηραιότερους Αθηναίους, δεν βραβεύτηκε παρά μόνο 4 φορές από τις 22 που πήρε μέρος σε δραματικούς αγώνες. Φίλοι του οι φιλόσοφοι Αναξαγόρας και Πρωταγόρας που εισάγουν πρώτη φορά στην Αθήνα το πνεύμα του Ιωνικού διαφωτισμού και το φυσιοκρατικό διαλογισμό. Οι τολμηρές σκέψεις τους, ο σκεπτικισμός τους απέναντι στη λαϊκή θρησκεία, ανησυχούσαν βαθιά τη συντηρητική κοινή γνώμη, που το εξέφραζε με κάθε τρόπο. Τον Ευριπίδη τον κατηγορήσαν ακόμη και για μισογύνη. Ενώ το έργο του είναι γεμάτο από γυναικείες μορφές και τις περισσότερες φορές τοποθετεί την γυναίκα σε υψηλότερο ηθικό επίπεδο από τον άντρα. Παρόλα αυτά ο συγκαιριανός του Αριστοφάνης σε όλες τις σωζόμενες κωμωδίες του ρίχνει το καρφάκι του για τον Ευριπίδη. Κανείς δεν γλυτώνει από τα σχόλια του, ούτε οι δύο γάμοι του και οι δύο χωρισμοί του, με διάφορα υπονοούμενα. Ακόμη και οι σκηνικοί νεωτερισμοί του σατιρίζονται, όπως ο από μηχανής θεός. Το 408 ο Ευριπίδης σε ηλικία 77 ετών πηγαίνει στη Μακεδονική αυλή, καλεσμένος του Βασιλιά Αρχέλαου και εκεί ζει την υπόλοιπη ζωή του συντροφιά με τον επίσης Αθηναίο τραγικό ποιητή Αγάθωνα και τον Τιμόθεο, μουσικό από την Μίλητο που είχε επηρεάσει την αρμονία των λυρικών μερών στις τραγωδίες του Ευριπίδη. Πέθανε την άνοιξη του 406 και η είδηση του θανάτου του τραγικότερου των τραγικών κατά τον Αριστοτέλη, γέμισε θλίψη την Αθήνα.

ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ

Μήδεια (431 π.Χ.)
Ιππόλυτος (438-428 π.Χ.)
Άλκηστις (438 π.Χ.)
Βάκχαι (405 π.Χ.)
Ορέστης (408 π.Χ.)
Τρωάδες (415 π.Χ.)
Ρήσος (405 π.Χ.)
Ιφιγένεια εν Αυλίδι (406 π.Χ.)
Ιφιγένεια εν Ταύροις (413 π.Χ.)

Ηρακλείδα (430-422 π.Χ.)
Εκάβη (430-425 π.Χ.)
Ηρακλής μαινόμενος (415 π.Χ.)
Ηλέκτρα (413 π.Χ.)
Ανδρομάχη (430-417 π.Χ.)
Ικέτιδες (422 π.Χ.)
Φοίνισσαι (411-408 π.Χ.)
Ελένη (412 π.Χ.)
Κύκλωψ (408 π.Χ. ;)

Διανομή ρόλων

Ερμής : Σταύρος Πατέλιας

Ίων : Παναγιώτης Παππούς - Μανώλης Κατρίνης

Χορός : Παύλος Τσελαλίδης, Ηλίας Κοσμίδης, Γιώργος Μανιδάκης,
Γεωργία Τερζοπούλου, Νίκος Παρασίδης, Σταμάτης Σταύρου.

Κρέουσα: Δέσποινα Πατέλια - Ελένη Τερζοπούλου

Ξούθος: Γιώργος Συμεωνίδης

Παιδαγωγός : Κώστας Κακριμανίδης

Υπηρέτης : Σταμάτης Σταύρου

Πυθία: Μαρία Καραγιαννίδη

Μετάφραση : Κώστα Τοπούζη

Θεατρική Διδασκαλία: οι καθηγητές Γιώργος Μάνος και Γιάννης Σιδέρης

Συντονιστική ομάδα: οι καθηγητές Γιώργος Μάνος , Γιάννης Σιδέρης, Βασίλης Ρίζος.

Φωτογραφίες από την προετοιμασία

